

ЕЛЕКТРОННИЙ СЛОВНИК КЕРУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ (дієслівне керування)

Електронний словник дієслівного керування (ЕСДК) створюється в рамках виконуваної в Українському мовно-інформаційному фонді НАН України теми «Інтеграційні процеси в лексикографічній системі української мови».

Технічним забезпеченням ЕСДК є розроблені у Фонді програмно-лінгвістичні технології автоматизації інтеграційних процесів. Базовою лексикографічною системою для Словника керування обрано лексикографічну базу даних (ЛБД) 20-томного тлумачного Словника української мови. На її основі саме і сформовано реєстр ЕСДК (загальна кількість – понад 48 тис. дієслів).

Кожна реєстрова одиниця словника забезпечується інформацією про властиві їй в українській мові схеми сильного керування (безприйменникового та прийменникового) як одинарного, так і подвійного. Виведені схеми репрезентують в мовленні синтаксичний зв'язок підпорядкування іменних форм дієслівним.

Під час розробки концепції структури ЕСДК враховувалася можливість використання його безпосередньо в системах АОТ, а також в автономному режимі як інформаційної бази для проведення лінгвістичних досліджень в галузі синтаксичної семантики, наприклад, таких, як:

- схеми керування і конкретні значення багатозначного слова (схеми керування – семантичний стан слова у певному значенні);
- схеми керування співвідносних за ознакою виду форм дієслова;
- схеми керування дієслів всередині одного словотворчого гнізда;
- подвійне керування.

Про доцільність використання ЕСДК під час АОТ свідчить власний досвід роботи з укладання та програмування правил Автоматичного Редактора, алгоритму контекстуального аналізу в межах системи автоматичного морфологічного аналізу, призначеного для зняття (усунення) граматичної омонімії текстових одиниць, робота з укладання автоматичного перекладного словника словосполучень в системі російсько-українського машинного перекладу.

Словникова стаття ЕСДК містить в собі наступну інформацію: номер реєстрової одиниці в словнику (поле 1); дієслово у формі інфінітива (поле 2);

вказівка лексичного омоніма (поле 3); номер парадигматичного класу, за яким здійснюється через лематизацію вхід до Словника з текстовою дієслівною формою (поле 4); ознака виду (док. / недок.) (поле 5); номер реєстрової одиниці, пов'язаної з даною за ознакою виду (поле 6); ознака перехідн. / неперехідн. / перехідн. і неперехідн. В окремих значеннях (поле 7). Поля 8-11 відведено під власне інформацію про схеми керування конкретних значень (відтінків значення) дієслова: поле 8 – номер значення / відтінку в ТЛС, інтегрованому з ЕСДК; поле 9 – схеми керування, що відповідають даному значенню; поле 10 – можливий компонент подвійного керування; поле 11 – ознака перехідн. / неперехідн.

В доповіді представлено також зовнішню модель ЛБД ЕСДК, сформовану з ЛБД 20-томного тлумачного Словника української мови.